

Василь Дудка

ВД - Розкуркулили. Вже не було нічого. Не було нічого. Все забрали.

- *То хто прийшов? Ви можете оповісти?*

ВД - Приходили свої. Вся банда була п'яна, й грабували все. І то не так що вони то, перше, бо то сніг був, бабусю й маму викинули в сніг коло сарая. Як я прийшов з школи, вже трохи темно було, дивлюся - немає світла. Завжди бабуся чекала на мене, а то нема світла в хаті. А мама гукає - "Ходи, синок, ми ось тут сидимо." Я прийшов, там сів, зробили мені місце таке, й я ліг між ними. А снігу повно. Але десь третя, четверта година, сусіда що жив через дорогу, він був великий механік, а в нас був млин й олійниця - великий млин й олійниця були, й робили двадцять чотири години. Він побачив що то робиться з нами й забрав нас до себе. Був такий *шед* (сарай) у нього там, й він поселив нас туди. Рано приходять ці бандити що викидали нас, й пороздівали маму й бабусю на голо - шукали золото. Бо як перше пограбували, батько мами був багатий, то подарував щось п'ять чи шість дозен всього срібра - й ложки, й вилки, й вся посуда. То забрали раніше, знаєте.

- *Тоді як прийшли, коли то було? Як прийшли маму взяти - то було зима?*

ВД - Рано прийшли вони.

- *То було зима '32-го?*

ВД - Є. То вже сніг був. Й вже досить зимно було, бо ті, що з королями в нас десь два й пів тижня стояли, то вже зимно було. Ну, й сказали цьому господареві, що він не має права нас тримать. Не має нас права тримать.

Збіжжя день й ніч, день й ніч вивозили. Там робило маса людей. Як сестра вже робила там, то я обід носив туди. Це вже після Голоду.

- *Але підчас Голоду вони вивозили це збіжжя?*

ВД - Й вивозили й під Голод. Стояли вагони, ладували день й ніч. День й ніч ладували й вивозили. Там збіжжя було, ви не можете зрозуміти. Як ви, бо я був там кругом всередині, зайдете в середину, то вишиною було може якихось сім, вісім метрів, так як два поверхи. Й що десять, п'ятнадцять *фітів* (стопів), був такі штихи, запускали в збіжжя. Й на низу був термометр, й *чекували* (перевіряли) завжди щодня температуру. Як тільки температура зачинає підніматися, відразу заганяють двадцять, тридцять жінок й перекидають дерев'яними шуфлями то, сушать. Пороху, туди зайти не можна було. Бо воно дуже небезпечно як зачинає уже спирт зачинає там урядувать.

- *Й ви це бачили? Що день й ніч вивозили це збіжжя?*

ВД - День й ніч.